

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/196/2017
Identifikačné číslo spisu: 1716204239
Dátum vydania rozhodnutia: 25.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1716204239.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú Y., nar. X. augusta XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odbor sociálnych vecí, so sídlom v Pezinku, Moyzesova 2, dieťa rodičov - matky F., bývajúcej v K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou MULARČÍK A PARTNERI, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nám. M. Benku 15, IČO: 36 860 522, a otca F., bývajúceho v G., zastúpeného advokátskou kanceláriou GHS Legal, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 3/A, IČO: 47 232 544, o návrhu otca na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 12 P 227/2016, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 CoP 219/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok rozsudkom z 31. januára 2017 č. k. 12 P 227/2016-125 zamietol návrh otca na zníženie výživného na maloletú Y. zo sumy 300,- eur na sumu 200,- eur a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Vec právne posúdil podľa § 26, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v čase poslednej úpravy výživného, ako i v súčasnosti mali rodičia rovnaký príjem. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému M.. Prihliadol na vek maloletej, jej zdravotný stav, školské a mimoškolské aktivity a ustálenú výšku priemerných mesačných výdavkov na dieťa v sume 600,- eur, ktorá bola ustálená už v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom. Pri hodnotení zárobkových možností a schopností otca prihliadol na jeho vysokoškolské vzdelanie, skutočnosť, že je zdravý a v minulosti dosahoval príjem vo výške cca 3 000,- eur v tej istej obchodnej spoločnosti. Konštatoval, že otec vedel pri zakladaní si novej rodiny, že má vyživovaciu povinnosť k maloletej Y. vo výške 300,- eur, vedel, že jeho terajšia manželka bola 3 roky nezamestnaná a nebude poberať materské dávky a mal vedieť, že odôvodnené potreby k maloletej dcére sú v súčasnosti vyššie ako pred dvoma rokmi. Súd prvej inštancie uzavrel, že narodenie ďalšieho dieťaťa povinnému rodičovi nemôže mať za následok znižovanie výživného na 11-ročné maloleté dieťa, čo by nebolo v jeho záujme. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného

mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca rozsudkom zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 CoP 219/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), keď zhodne so súdom prvej inštancie dospel k názoru, že od posledného rozhodovania o výživnom nedošlo na strane otca k zmene pomerov v rozsahu, ktorý by bolo potrebné premietnuť do výšky výživného, a to znížením výživného na maloletú. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd zdôraznil, že nie je možné akceptovať jeho výhrady o nesprávnom výpočte nákladov dieťaťa, keďže školské výdavky za 10 mesiacov sú výdavkami dieťaťa, ktoré sa započítajú do priemerných ročných nákladov. Dodal, že osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje matka, ktorá okrem bežných výdavkov hradí aj priebežne vznikajúce mimoriadne výdavky spojené najmä so školskými a mimoškolskými aktivitami maloletej. K námietke otca o zvýšení životnej úrovne dieťaťa nadobudnutím vlastníctva nehnuteľnosti (polovice podielu) na základe Darovacej zmluvy, odvolací súd poznamenal, že Darovacia zmluva bola uzavretá dňa 26. júna 2012, teda ešte pred podaním návrhu na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej. Maloletá nehnuteľnosť užíva a s jej užívaním sú spojené náklady na bývanie, ktoré matka riadne preukázala. Zdôraznil, že zníženie výživného na maloletú nemožno posudzovať z hľadiska finančných a iných záväzkov, pokiaľ ide o splácanie pôžičky otcom, keďže výživné na maloleté dieťa má prednosť pred akýmkoľvek inými pohľadávkami. Odvolací súd napokon konštatoval, že rodičia nastavili maloletú na určitú životnú úroveň, a z obsahu spisu nevyplývalo, že by boli dôvody na zníženie tejto úrovne a zmenu rozhodnutia o výživnom po uplynutí troch mesiacov. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci pri aplikácii ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine na zistený skutkový stav, a teda, že vznik ďalších dvoch zákonných vyživovacích povinností na strane otca (bez zvýšenia životnej úrovne otca) súd nevyhodnotil ako zmenu pomerov na strane otca odôvodňujúcu zníženie výživného na maloletú. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie R 14/1965, v ktorom sa uvádza, že dôležitou zmenou, ktorá má význam pre novú úpravu výživného, je okolnosť, že povinnému pribudla zákonná vyživovacia povinnosť k ďalšej osobe. V nadväznosti na to dovolateľ konštatoval, že napriek tomu, že sa uvedená právna otázka v rozhodovacej praxi súdov vyskytla, dovolací súd podľa dostupných informácií o tejto otázke doposiaľ nerozhodol, teda nezjednotil rozhodovacie prax súdov v súvislosti s právnou otázkou zmeny majetkových pomerov v prípade vzniku nových vyživovacích povinností pri nezmenenej životnej úrovni otca. Súd nesprávne aplikoval právnu normu na zistený skutkový stav, keď podľa zistených skutočností bolo zrejmé, že schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca ako povinného sú na nižšej úrovni ako schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky, pričom odôvodnené potreby maloletej ako oprávnenej sú v skutočnosti nižšie ako je v súčasnosti súdom stanovené výživné. Dovolateľ tiež konštatoval, že závery súdu prvej inštancie sú nesprávne a nedostatočne odôvodnené, a teda nepreskúmateľné. Zároveň súdu prvej inštancie vytkol, že nevykonal potrebné dokazovanie zamerané na zistenie zárobkových a majetkových pomerov rodičov ako aj odôvodnených potrieb maloletej a nedostatočným spôsobom sa zaoberal dôkazmi predkladanými otcom. Navrhol, aby dovolací súd rozsudky súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby sám zmenil napadnuté rozhodnutie.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia nastolenej právnej otázky, ale od zistenia skutkových okolností, majúcich vplyv na zmenu pomerov na strane otca podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré by mohli odôvodňovať zmenu výšky výživného. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie „zamietol“.

5. Kolízny opatrovník považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za správne a navrhol napadnuté rozhodnutie „potvrdiť“, nakoľko zníženie výživného nie je v prospech maloletého dieťaťa.

6. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami C.m.p.

Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 C.m.p.). To platí i pre konanie o dovolaní.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Ako už najvyšší súd konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach, dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012, 8 Cdo 67/2017). Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľa pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu účastníka stojaceho na opačnej procesnej strane. Porušenie princípov spravodlivého procesu totiž spočíva „v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa“ (II. ÚS 172/03).

11. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

12. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

13. Podstatnou zmenou oproti právnej úprave účinnej do 30. júna 2016 je, že zákon už nestanovuje povinnosť (ani možnosť) dovolacieho súdu ex offio skúmať, či v konaní došlo k procesným vadám tejto povahy. Vzhľadom na viazanosť dovolacím dôvodom sa dovolací súd zameriava výlučne na skúmanie existencie tej vady zmätočnosti, ktorá bola uplatnená v dovolaní. Prítom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

14. V danom prípade z obsahu dovolania vyplýva (§ 124 C.s.p.), že dovolateľ vytýka vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. (námietky týkajúce sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia a nedostatkov v dokazovaní), podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (por. R 129/1999, ale tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (por. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinne od 1. júla 2016.

18. K tvrdeniu dovolateľa, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nedostatočne odôvodnené a v dôsledku toho nepreskúmateľné, dovolací súd poznamenáva, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť (nedostatok odôvodnenia) rozhodnutia nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

19. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

20. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R

2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zjavné právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru o tom, že od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo na strane otca k zmene pomerov v rozsahu, ktorý by odôvodňoval zmenu rozhodnutia o výživnom v zmysle zníženia výživného na maloletú. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

21. K námietke dovolateľa, že súd nevykonal potrebné dokazovanie a nedostatočným spôsobom sa vysporiadal s dôkazmi predloženými dovolateľom, dovolací súd uvádza, že neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je vadou v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p., teraz § 185 C.s.p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ C.s.p., lebo týmto postupom súd neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je spôsobilé založiť ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, pretože do obsahu práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

22. Dovolateľ formálne vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, totiž dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

25. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

26. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C.s.p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 225/2016, 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 2/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 235/2016, 3 Cdo 158/201, 4 Cdo 89/2017, 4 Cdo 95/2017, 4 Cdo 118/2017, 5 Cdo 12/2017, 5 Cdo 87/2017, 7 Cdo 20/2017, 7 Cdo 42/2017, 8 Cdo 73/2017, 8 Cdo 186/2016, 8 Cdo 49/2017).

27. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

28. Dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci pri aplikácii ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine súdmi nižších inštancií. Samotným zmyslom a účelom ustanovení § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 je stanovenie kritérií úpravy určovania konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti. V § 78 zákon ustanovuje osobitný mechanizmus „nápravy“ pre prípady, keď sa menia pomery od podmienok daných v čase vydania pôvodného rozhodnutia o rozsahu výživného. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že otázka určenia primeranej výšky výživného na maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Pokiaľ je teda účelom § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zo širších hľadísk tiež to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti, resp. jeho zmeny) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj 3 Cdo 226/2017).

29. Dovolateľ v danom prípade v podstate namieta nedostatočné vyhodnotenie jednej z okolností - vznik ďalšej zákonnej vyživovacej povinnosti na jeho strane - významných pre posúdenie odôvodnenosti zmeny posledného rozhodnutia o výživnom. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že vo všeobecnosti závery súdov pri posudzovaní určenia konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti, prípadne jeho zmeny, sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu toho-ktorého rozhodnutia. Potom je opodstatnené konštatovanie, že v takýchto prípadoch nie je žiaduce, aby rozhodovacia prax priznala prioritný význam niektorej z okolností, resp. niektorému z kritérií, posudzovaných pri určovaní konkrétnej výšky vyživovacej povinnosti, aby sa nezamedzilo žiadanému výsledku konaní o výživnom voči maloletým, ktorým má byť najlepší záujem dieťaťa. Dovolací súd je tiež názoru, že nie je možné precedenčne zaviazať sudy ku konkrétnemu spôsobu rozhodovania pri existencii určitej okolnosti (v tomto prípade vzniku novej vyživovacej povinnosti), keďže určenie

konkrétnej výšky výživného súdom je vždy výsledkom posúdenia individuálnych skutkových okolností každej prejednávanej veci (vychádzajúc z odôvodnených potrieb maloletých detí, zárobkových možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov) vo vzájomných súvislostiach. Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery "šité na mieru" pre ten-ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t. j. najlepší záujem maloletého dieťaťa. Preto ani nemôže reálne existovať ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu ohľadom spôsobu určenia rozsahu vyživovacej povinnosti, pretože každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady i keby formálne vykazovali rovnaké skutkové okolnosti. V posudzovanom prípade súdy nižších inštancií náležite aplikovali § 62, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pričom rozhodne nezastávali názor, že vôbec netreba prihliadať na skutočnosť, že otcovi (dovolateľovi) vznikli ďalšie vyživovacie povinnosti; na podklade svojich (individuálnych) skutkových zistení dospeli k záveru, podľa ktorého od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo na strane otca k zmene pomerov v rozsahu, ktorý by odôvodňoval zníženie výživného.

30. Najvyšší súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že otec nedôvodne vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

31. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie otca proti rozsudku odvolacieho súdu nie je dôvodné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.